

Bolagsskatten på kort och lång sikt

Hans Tson Söderström pläderade i förra numret av *Ekonomisk Debatt* för att bolagsskatten slopas och för att statsfinanserna förstärks genom en proms. Beskattningen av kapitalinkomster från bolagssektorn är genom den sk dubbelbeskattningen omkring 90 procent – 55 procent vinstskatt och 75 å 85 procent marginalsatt på utdelningar till hushållen. Att andra kapitalinkomster lämnas lågt beskattade eller tom obeskattade, värdestegringar på fastigheter, konst och antikviteter, gör det svårt att via aktiemarknaden finansiera den industriella kapitalbildning som blir nödvändig i framtiden. I allt detta har Söderström rätt.

Inom EG har dubbelbeskattningen mildrats genom en avdragsrätt vid den personliga inkomstbeskattningen för tidigare, av bolaget erlagd vinstskatt. Svagheten med en sådan lösning – i nuvarande ekonomiska och politiska läge – är att den stimulerar till utdelningar, jämfört med nuvarande system som gör utdelningar "dyra". Det är nämligen med nuvarande regler förmånligare att erhålla kapitalinkomster som värdestegring på aktier via "nedplöjning" av vinster än som utdelning. Utdelningar beskattas som nämnts till 75 å 85 procent medan värdestegringar beskattas med 20 å 30 procent beroende på hur länge aktierna innehas innan de säljs så att värdestegringen realiseras.

Detta innebär bla att en nedplöjd vinstkrona kan vara försvarbar ur ägarernas synvinkel även om den vinst den ger upphov till i bolagets verksamhet medför mindre än en kronas värdestegring på bolagets aktier.

Nedplöjning är i denna mening en billig finansieringsform. En kombination av utdelning och upplåning och än mer en kombination av utdelning och nyemission är dyra finansieringsformer

jämfört med direkt sparande i bolaget och återinvestering av vinstmedel. Skillnaderna i kapitalkostnaden hänför sig till skattesystemets utformning.

Men i nuvarande läge skulle en reform för större neutralitet i beskattningen av kapitalvinster och utdelningar – alltså en lindring av beskattningen av utdelningar jämfört med kapitalvinster – komma särdeles olägligt. Ur stabiliseringspolitisk synvinkel är det nämligen viktigt att bryta stagnationen i näringslivets kapitalbildning och att göra det under någorlunda bevarad kostnadsjämvikt.

Löntagarna har fått sänkt standard, vilket medfört starka vinstökningar i näringslivet. En skattelindring för företagsvinsterna – i bolagen eller i hushållen – vore i nuvarande läge ägnad att försvåra avtalsrörelsen och försämra kostnadsläget. Möjligheterna att bevara den återhämtning av konkurrenskraften som vi fick 1978–79 skulle försämrats.

Med hänsyn till stämningläget på arbetsmarknaden, vinsternas låga nivåer men starka uppgång skulle jag i stället vilja se följande skattepolitik gentemot företagen förverkligad:

1. Höj bolagsskatten med 10 procentenheter från nuvarande 55 procent till 65 procent.

2. Deklarera att bolagsskatten åter sänks 1981 till den nuvarande nivån.

3. Inför helt fria avskrivningar på nyinvesteringar.

4. Deklarera att avskrivningsreglerna återgår till nuvarande regler 1981 och att investeringsfonderna då späras.

Företagen skulle få starka incitament att tidigarelägga investeringar för att skriva bort vinster, när skatten är hög och ta fram vinster när skatten är lägre. Löntagarna skulle lättare tolerera vinstökningarna 1979–80 ifall utdel-

ningarna missgynnades och företagen stimulerades att investera sina vinster för att långsiktigt förstärka näringslivet.

I själva verket bedrevs en sådan politik i slutet av 1950-talet, då lågkonjunkturen bryggades över genom en kraftig industriell investeringsboom. Men den gången var det åtminstone delvis fråga om en sinkadus. En temporär bolagskattehöjning 1956–60 råkade komma i en lågkonjunktur samtidigt som avskrivningsmöjligheterna starkt förbättrades – också temporärt – genom premiärsläppet av investeringsfonderna.

Mitt förslag här gäller den kortsiktiga stabiliseringspolitiken för att få igång

kapitalbildningen i näringslivet. På lång sikt är problemen andra och då vinner Söderströms argument styrka. Hög bolagsskatt och gynnsamma avskrivningsregler konserverar den rådande ekonomiska strukturen men näringslivet behöver struktureras om. Detta talar för större utdelningar och externfinansiering av kapitalbildningen. Särskilt viktigt vore då att skatteplikten för utdelningar mellan bolag slopas för att underlätta omgrupperingar. Så länge utdelningsströmmarna går mellan företag inom bolagssektorn finns det knappast skäl att beskatta dem.

Villy Bergström